

Ft. Mátyás Károly szentszéki tanácsos főesperes-plébános A Székelyudvarhelyi Magyar Örmény Kulturális Egyesület ünnepségén

Ferencsek templomában, Székelyudvarhely, 2013. november 22-én

Testvéreim! Ma az esztendő utolsó templomszentelési emléknapiját ünnepeljük. Annak a templomnak a felszentelését, amelyet Jeruzsálemben 543-ban a Szűzanyának szenteltek. Azért kötötték a templomszentelést a mai naphoz, mert a hagyomány úgy tudja, hogy az Ószövetség szokása szerint a kicsi Máriát 10 hetes korában szülei föl vitték a templomba és miként az

Ft. Mátyás Károly

elsőszülött zsidó fiúkat szokták, bemutatják az Úrnak. A bemutatás pedig úgy történt, hogy szülei a kicsit átadták a papnak, az ölbe vette, föl vitte az oltárhoz, és fölajánlotta az Úristennek, mondván: „Íme, Uram, a te gyermeked!”

Aztán a hagyomány azt is elmondja, hogy amikor Mária elmúlt 3 éves, szülei ismét elvitték őt a jeruzsálemi templomba. Mária nem tudott saját maga föl menni a számára túl magas 15 fokból álló lépcsőn. Mégis, amikor az első lépcsőfokra állították őt, Isten erejének segítségével gyorsan felfutott a lépcső legmagasabb fokára. Amikor ezt meglátta Zakariás, Keresztelő János édesapja, akkor bevezette Máriát a templom legszentebb helyére, a Szentek szentjébe, ahová a pap is csak évente egyszer, áldozatbemutatáskor mehetett be. És ezt ünnepeljük a mai napon – Szűz Mária bevezetését a templomba –, mely ünnep bizonyítja annak, hogy Mária hívatott arra, hogy Istenanya legyen.

A hagyomány azt is tudja, hogy Máriát kb. 6 éves korában szülei ismét föl vitték a templomba és rábízták a papokra, hogy 13-15 éves koráig más Istenfélő szűzekkel együtt ott nevelkedjen. Olvasták a Tórárt, kézimunkával foglalatostak, imádkoztak és gyakorolták a felebaráti szeretetet.

A mai ünnep azt üzeni, hogy Isten ígéreteinek teljesülése, a mi üdvösségünk föltételezi a mi részünkről a befogadást, a szív fölajánlását. Mert az üdvösség ott születik meg, ahol ez a kettő – Isten kegyelme és ennek a kegyelemnek a befogadója – találkozik tud.

Most, amikor hálát adunk a Szűzanyának, – legfőképp azért, hogy e nemes cél összehozott benneteket kedves örmény Testvéreim az első székelyudvarhelyi közös ünneplésre –, akkor arra kérjük: segítsen nekünk, hogy mi, akik arra kapunk meghívást, hogy a Szentlélek templomaiként éljünk, oda tudjuk adni szívünket, hogy bennünk is az Úr tudjon testet ölteni, és hogy Krisztus nagy teste, az Egyház belőlünk is tudjon táplálkozni és épülni.

Amint a szentmise bevezetőjében már említettem, nem szokványos ünnepségre gyűltünk össze, hogy közösen imádkozzunk s egy olyan népcsoportra emlékezzünk, akiknek a történelem folyamán bőven kijutott a kereszthordozásból.

A tegnap, november 21-én ünnepeltük a Boldogságos Szűz Mária bemutatását a templomban, vagy ahogy a keleti liturgia nevezi, Szűz Mária bevezetését a templomba. Ma, itt és most az örmény nemzet Székelyudvarhelyen élő tagjait szeretnénk a Szűzanya oltalmába ajánlani és tevékenységükre, valamint céljaik elérésére anyai segítségét kérni.

Néhány nap múlva két éve lesz annak, hogy 2011. december 9-én hivatalosan is megalakult a Székelyudvarhelyi Magyar Örmény Kulturális Egyesület, vagy ahogy a 32 alapító tag szereti magát nevezni, az Örmény Klub.

Az egykori székely Anyaváros nem rendelkezik az örmény nemzet olyan múltjával, mint Erdély több városa: Szamosújvár, Gyergyószentmiklós, Erzsébetváros, Csíkszépvíz, s még sorolhatnám, de biztosak lehetünk abban, hogy a 19. század második felétől már tekintélyes létszámban öregbítették a város kulturális és gazdasági fejlődését.

Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök, Erdély főpásztorja 1906-ban felszólította azon helységek plébánosait, hogy azokban a helységekben, hol több örmény család él, Világosító Szent Gergely napján az örmény híveknek ünnepélyes szentmisét végezzenek, s a papi zsolozsmát is a szentről végezzék. Ebből az alkalomból magyar nyelven megjelentette az örmények nagy szentjének életét. Az akkori főesperes-plébános Gróf Zabolai Mikes János nagy szeretettel fogadta, és igénybe vette az udvarhelyi örmények segítségét a lelkipásztori munkában. Az egyháztanács tagjai között pedig ott találjuk Dragomán Domokost, Esztegar Gerőt, Flórián Kristófot, valamint az Oltáregylet akkori elnökeként Dr. Vass Lajosnét.

Azonban a ti őseiteknek, szeretett jó Testvéreim, hosszú és nem kis veszéllyel járó utat kellett megtenniük, amíg a Kárpát-medencében letelepedhettek. A több mint 2000 éves aránylag nyugodt élet után a Krisztus utáni 14. században kénytelenek voltak elhagyni hazájukat, és Nyugat felé keresni új hazát és otthont. A Moldvában letelepedett örmények közül I. Apafi Mihály több mint 4000 örményt (*Lábjegyzet szerk. megjegyzés*) telepített be Erdélybe, mert megérezte, hogy ez az üldözött nép csakis hasznára lehet az országnak. S nem csalódott, hiszen rövid idő alatt, ahol örmény kereskedők, iparosok és értelmiségiek megtelepedtek, ott rohamos fejlődést lehetett észlelni mind gazdasági, mind kulturális téren.

Szeretett, jó Testvéreim! Az alakuló gyűléseken elhangzott, hogy az örmény hagyományokat, szokásokat, a kultúrát, gasztronómiát szeretnétek ápolni és megismertetni Székelyudvarhely lakosságával. De e nemes cél mellett szándékokban áll egyben helyi kultúránkat is gazdagítani, gyarapítani.

Ehhez a munkátokhoz kérjük ma a Szűzanya támogató segítségét. Ugyanakkor azt, hogy nagy szentetek, Világosító Szent Gergely esdje ki számotokra a világos és tisztán látás kegyelmét, hogy mindig és mindenben felismerjétek mi a jó és helyes, hogy ezáltal tudjatok Székelyudvarhelynek olyan polgárai lenni, mint nagy eleitek, és akiknek az utókor a nevét megörökítheti a város történetében. Ámen.

(*Szerkesztői megjegyzés: Az örmény hagyomány szerint 3000 családot fogadott be Erdély. A történészek szerint a ténylegesen beköltözők száma töredéke ennek.*)